

Men medens vi Konservative saaledes i al Almindelighed kan anerkende det Synspunkt, der ligger til Grund for Ønsket om at gøre Domstolen obligatorisk, be- tvivler vi, at det i det foreliggende Til- fælde, hvor det drejer sig om Ratifikation af den danske Delegations i Genf afgivne Erklæring, vil være formaalstjenligt for nærværende at ratificere.

Til Belysning og Begrundelse af vort Standpunkt vil der være Anledning til at kaste et Blik tilbage paa den internationale Domstols Tilblivelseshistorie og paa dens nuværende Plads i Folkenes For- bund. I de forberedende Arbejder til Folkeforbundets Pagt er der intet Spor af en international Domstol, det gælder saavel Lord Robert Cecil's og General Smuts Udkast som de første amerikanske Udkast. Først efter nærmere Drøftelser erkender Fredskonferencens Mænd det ønskelige i i Pagten at optage Tanken om en international Domsinstitution til Af- afgørelse af de mellemfolkelige Retsforhold efter samme Procesmaade, i samme For- mer og med samme Retssikkerhedsfor- holdsregler som i det borgerlige Samfund. Men det er betegnende, at af de 26 Ar- tikler i Pagten, som organiserer Folkenes Forbund, er der kun 2, som omhandler en juridisk Løsning af internationale Kon- flikter, Artiklerne 13 og 14, og dog har jo hidtil Konflikternes Løsning ad Domsto- lenes eller Voldgiftens Vej stadig været betragtet som de egentlige og afgørende Midler til Verdensfredens Organisation. Voldgiften, som den gamle Pacifisme vilde gøre obligatorisk, findes rigtignok i Pagten, men den er indsat med sin gængse Karakter; den er forblevet fakultativ. Det samme gælder den internationale Domstol. Artikel 13 taler om Tvistigheder, som „efter Parternes Mening“ og „i Almindelighed“ egner sig for Voldgift; Artikel 14 siger, at Dom- stolen skal paakende enhver Tvist af mel- lemfolkelig Art, „som Parterne vil fore- lægge den“. Med andre Ord, hvis Par-terne vil løse deres Tvist ad denne Vej, maa de begge samtykke deri. Hvad der ved Pagten er gjort obligatorisk — og dette betegner et betydningsfuldt Frem- skridt —, er Forpligtelsen til i Tilfælde af, at en Tvist ikke har kunnet løses ad diplomatisk Vej, da at underkaste den enten Voldgift eller Domstol eller Mæg- ling og Undersøgelse henholdsvis af Raadet eller Delegeret-Forsamlingen. Et andet betydningsfuldt Fremskridt er det, at medens Indankning for Domstolen eller til

Voldgift kræver begge Parter's Samtykke, kan en Part ensidigt indbringe Sagen til Raadets eller Delegeret-Forsamlingens Mægling og Enquête-Undersøgelse. I Haager Konventionen af 1907 er Enquête-Under- søgelsen derimod rent fakultativ, ikke som i Forbunds-Pagten obligatorisk.

Det er sikkert baade i Overensstem- melse med Pagtens Aand og med Formu- leringen af Artiklerne 13 og 14, at Raadet og Delegeret-Forsamlingen ikke har antaget den internationale Jurist-Komité's Forslag om at gøre Domstolen obligatorisk, men har foretrukket til en Begyndelse, medens Institutionen endnu er paa For- søgets Stadium, og indtil nærmere Erfar-inger er indhøstede, at gøre Domstolens Myndighed fakultativ. Lord Robert Cecil, der var Formand for Fredskonferencens Udvalg angaaende Folkeforbunds-Pagten, og som sammen med General Smuts har haft Hoved-Indfyldelsen paa dens nu fore- liggende Affattelse, har Gang paa Gang indskærpet Betimeligheden af paa dette vanskelige Terræn, der kaldes „Folkenes Forbund“, hvor det drejer sig om en ny Form for internationalt politisk Liv, at gaa lempeligt og gradvis frem og ikke ved Forlangende om det overordentlige at hindre eller hemme det opnaelige. Lord Cecil, hvis ideale Humanisme er saa stor som hans praktisk politiske Realisme, har med velberaad Hu medvirket til, at Pag- ten ved sin vage og bøjelige Form, ved sin Mangel paa bestemte og klare Formu- leringer er blevet meget mere et diploma- tisk-politisk end et juridisk Aktstykke. Det er ikke Dommeren, der her er sat i første Plan, men Diplomaten og Politikeren. Dommeren kommer i anden Række. Pag- tens Forfattere har til fulde indset Sand- heden af Montesquieu's Ord i hans Værk om Lovenes Aand: „Det er latterligt at gøre Fordring paa at kunne fastslaa Ret for Riger, for Nationer og for Verden ud fra de samme Grundsætninger, efter hvilke man mellem Privatfolk fastslaar Retten til en Afløbsrende“. Det er ud fra en saa- dan politisk Opportunitetsbetragtning, at Raadet og Delegeret-Forsamlingen paa det mest afgørende Punkt, nemlig Spørgs- maalet om Domstolens Kompetence, har foretrukket den fakultative Domsmyndig- hed fremfor den vidtgaaende obligatoriske Myndighed, der var foreslaaet i Jurist-Ko- miteens Statutudkast.

Hverken paa den første eller paa den anden Fredskonference i Haag i 1899 og 1907 lykkedes det, trods ihærdige Bestræ- belser fra mange Staters Side, at gennem-